

GENERALNI STATUTI

REDA
MALE BRAĆE KONVENTUALACA
SV. FRANJE

objavljeni odlukom prepoštovanog
fra Carlosa A. TROVARELLIJA
120. generalnog ministra
nakon Serafskog oca sv. Franje

RIM
Samostan sv. Dvanaest Apostola
2019.

PROGLAŠENJE

Prot. br. 588/19.

Predraga braćo u Gospodinu!

„Ovo je zamoran posao, ali dobro uloženi trud!“ – riječi su kojima je papa Franjo popratio zauzetost cijelog Reda u obnovi Konstitucija i pripremi novih Generalnih statuta, „koji obuhvaćaju bitne elemente vašega bratskog i misionarskog života“. Te smo riječi čuli 17. lipnja u Klementovoj dvorani Apostolske palače, u vrijeme audijencije koja nam je udijeljena na kraju 202. generalnoga kapitula.

Papa Franjo je naznačio i razloge važnosti svega ovog rada: „Konstitucije su nužno sredstvo za očuvanje karizmatičke baštine jednog instituta i osiguranje prijenosa budućim naraštajima. Ove u stvari određuju konkretne načine nasljedovanja Krista kako ga predlaže Evanđelje, apsolutno pravilo života svih posvećenih ljudi, napose sljedbenika svetog Franje Asiškog, koji se pri zavjetovanju obvezuju 'živjeti po načinu svetog Evanđelja' (usp. Sv. Franjo, *Oporuka*, 14)“.

Obveza je svih redovničkih obitelji stalno tumačiti svoju karizmatičku baštinu, sređujući praksu zakonodavnim pomagalima (usp. CIC, kan. 576). Sveti nas otac ipak podsjeća kako Konstitucije i Generalni statuti ne samo „sređuju“, već i „čuvaju karizmatičku baštinu“... osiguranjem „prijenosa u budućnost“. Za nas, franjeve, nema druge karizme osim života po Evanđelju, te smo, nakon što su odobrene nove Konstitucije (2018.), zato usvojili i nove Generalne statute, da sebi prokrčimo još konkretnije putove življenja Evanđelja u današnjoj povijesnoj stvarnosti.

Stoga ovim pismom, snagom svoje službe, određujem da se objavi i proglašavam da obnovljeni tekst Generalnih statuta Reda neposrednim učinkom stupi na snagu današnjim danom, 14. kolovoza 2019., na blagdan sv. Maksimilijana M. Kolbea i na uočnicu Uznesenja Blažene Djevice Marije.

Izvorno izdanje Statuta, prema kojem će se morati ravnati prijevodi na razne jezike, jest talijanski, budući da su promjene uvrštene na posljednjemu generalnom kapitolu odobrene na talijanskom jeziku.

Proglašavajući danas ovo izdanje Generalnih statuta, na dan kada se spominjemo sv. Maksimilijana M. Kolbea, svima upućujem najbolje želje, a to su: da se mogujemo ponovno zaljubiti u Evanđelje i živjeti, uz pomoć Konstitucija i Generalnih statuta, na konkretan i kreativan način, kao što je i on ostvario. Treba nam mnogo strasti i puno ljubavi, prema riječima koje su napisane ovome našem svetom subratu mučeniku: „Samo je ljubav koja stvara!“

„Evanđelje mora biti naš vodič“ – rekao nam je papa Franjo, i potom nadodao: „Slušajte ga uvijek s pažnjom, molite s njime, i po primjeru Marije, 'Djevice koja je postala Crkva' (usp. sv. Franjo, *Pozdrav Blaženoj Djevici Mariji*, 1), ustrajno ga razmatrajte kako biste ga usvojili i tako svoj život suobličili životu Kristovu“.

Neka nam Gospodin Bog udijeli stupati putovima Evandjelja, oblikujući se u Krista na radostan i konkretan način, kao što je to živio serafski otac sveti Franjo! I molimo Djevicu Mariju, uznesenu na nebo, koja je prva kao učenica prošla putem svoga vlastitog Sina – da posreduje i sada za nas i cijeli naš Red.

Rim, samostan Svetih apostola, 14. kolovoza 2019.

Na blagdan sv. Maksimilijana M. Kolbea,

Uočnicu svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije

fra Carlos A. TROVARELLI, generalni ministar
fra Tomasz SZYMCZAK, generalni tajnik

GENERALNI STATUTI

Reda male braće konventualaca

I. POGLAVLJE

NAZIV I STRUKTURA REDA

1. - Neka naš Red u službenim i javnim spisima neka rabi uvijek naziv *Red male braće konventualaca (OFMConv.)*, a članovi neka se zovu *Mala braća konventualci*. U drugim okolnostima ništa ne priječi da se upotrebljavaju mjesni nazivi, npr. *Minoriten, Minoriti, Franciszkanie, Greyfriars, Cordeliers* itd. (Konst., čl. 1, § 1).

2. - § 1. Da se osnuje jedna provincija, potrebno je bar pet samostana i četrdeset svečano zavjetovane braće, kako bi se providjelo ne samo za upravu i djela apostolata nego i zajamčila kvaliteta evanđeoskog i bratskog života i osigurali početni i trajni odgoj i pomoć starijoj i bolesnoj braći (Konst., čl. 33, §§ 1-2).

§ 2. Da se osnuje jedna provincija, treba osigurati da bude: prisutnost bar troje braće po samostanu; uvjeti za bratski i molitveni život; sposobnost preuzimanja autonomne uprave, animiranja braće i usklađivanja različitih djelatnosti; mnogostrukost misijskih djelatnosti; dovoljan broj braće u formaciji; dokaz početne sposobnosti ekonomske autonomije. Ove uvjete treba vrednovati i odrediti u dokumentima koje valja predstaviti upravi Reda (Konst., čl. 33, § 2).

3. - § 1. Provincija koja kroz tri susljedna četverogodišta siđe brojem ispod četrdeset svečano zavjetovane braće ili pet samostana, redovno gubi uvjete da bude provincija i ulazi u fazu tranzicije. Generalni ministar sa svojim definatorijem, saslušavši sve zainteresirane strane (Konst., čl. 33, §§ 1 i 3), neka što prije pristupi ili oživljenju provincije ili njezinoj pravnoj redefiniciji, vodeći računa o kriterijima izraženim u Generalnim statutima, čl. 2, §§ 1-2.

§ 2. Generalni ministar sa svojim definatorijem, saslušavši zainteresirane provincije i kustodije, neka od slučaja do slučaja odredi prijelazne norme za slavljenje prvoga redovnoga provincijskog ili kustodijskog kapitula kada se ujedinjaju, oblikujući tako nastanak nove provincije ili kustodije. Propisi se odnose na:

- a) Imenovanje pretkapitularne komisije;
- b) Broj zastupnika ili sudjelovanje sve braće na provincijskom ili kustodijskom kapitolu;
- c) Način izbora ministra ili kustosa, prema mogućnostima koje predviđa vlastito pravo Reda;
- d) Broj definitora;
- e) Eventualne funkcionalne prilagodbe za saziv prvoga provincijskoga ili kustodijskog kapitula.

4. - § 1. Nakon što je kustodija uspostavljena kao provincija, počinje kapitulsko vrijeme; u korisnom roku od jednog semestra mora sazvati i održati prvi provincijski kapitul. U međuvremenu neka upravlja dotadašnja uprava.

§ 2. Kanonski nadnevak uspostave provincije jest onaj dan kad ju je generalni kapitul glasovanjem potvrdio.

5. - § 1. Provincijska kustodija treba imati jasno naznačene ciljeve svoga života i svoga poslanja; isti neka budu odobreni na provincijskom kapitolu. Bilo provincijski ministar bilo provincijski kustos moraju podnijeti svoje izvješće na provincijskom kapitolu, uz vrednovanje života i poslanja kustodije, u svjetlu ciljeva koje je prethodno odobrio provincijski kapitul. Neka se na sličan način postupi za generalnu kustodiju.

§ 2. Kustodija po naravi predstavlja prijelazno razdoblje za osnivanje provincije; u međuvremenu neka se stvori plan koji joj omogućuje da postigne taj cilj.

§ 3. U iznimnim slučajevima, radi dobra mjesne Crkve i Reda, generalni ministar uz pristanak svojeg definatorija, može dopustiti postojanje kustodije koja, zbog specifičnih crkvenih, sociopolitičkih i kulturalnih prilika nije u stanju postati provincijom.

6. - § 1. Da se uspostavi provincijska kustodija, osim privole generalnoga ministra s pristankom njegova definatorija, mora imati bar četiri kanonski osnovana samostana i najmanje petnaest svečano zavjetovane braće; to stoga kako bi kustodija, prema razboritoj procjeni provincijskoga kapitula, mogla provoditi bratski život i samostalno se uzdržavati. Službenu odluku o osnivanju neka proglasi provincijski ministar (Konst., čl. 33 § 4).

§ 2. Za osnutak kustodije, osim toga, treba osigurati: prisutnost bar trojice braće po samostanu i uvjete za bratski i molitveni život, za određenu autonomiju uprave i za mnogostrukost misijskih djelatnosti. Osim toga, treba postojati: dovoljna sposobnost za animaciju braće i usklađivanje različitih djelatnosti, dovoljan broj braće u formaciji, program za trajnu formaciju, osigurana skrb za stariju, bolesnu i nemoćnu braću i treba biti pokrenut projekt za dovoljnu ekonomsku autonomiju. Ove uvjete trebaju vrednovati i odrediti dokumenti koje valja predstaviti upravi Reda (Konst., čl. 33, § 2).

7. - § 1. U svoje vrijeme neka nadležna vlast obavi provjeru života i brojnog stanja provincijske kustodije. Ako se po sudu odgovarajućih generalnih ili provincijskih vlasti, nakon što je proteklo trideset godina od osnutka, očituje nesposobnost ove da ostvari predviđeni cilj, treba pristupiti njezinoj pravnoj redefiniciji (Konst., čl. 33, §§ 1 i 3).

§ 2. Uz to, ako se provincijska kustodija spusti ispod četiri kanonski osnovana samostana i ispod petnaestero braće svečanih zavjeta, treba pristupiti njezinoj pravnoj redefiniciji.

8. - Provincijska kustodija, uspostavljena prema propisima Konstitucija, pravna je osoba i njome upravlja provincijski kustos vlašću zamjenika, prema propisima Konstitucija i Provincijskih statuta (Konst., čl. 33, § 4).

9. - § 1. Provincijska delegatura spada u provincijsku strukturu prijelaznog karaktera, sastavljenu bar od dva samostana udaljenih od vlastite provincije, smještenih u istoj geografskoj zoni, od kojih svaki treba imati bar tri svečano zavjetovana brata (Konst., čl. 30, § 2).

§ 2. a) Osnutak provincijske delegacije spada na provincijskog ministra s njegovim definatorijem, uz pristanak generalnoga ministra.

b) Na čelu provincijske delegacije nalazi se odgovorni delegat provincijskog ministra, uz asistenciju bar dvojice savjetnika.

c) Delegata na četiri godine imenuje provincijski ministar sa svojim definatorijem, nakon saslušanja braće delegacije.

d) Savjetnici vrše službu kroz četverogodište, i biraju ih braća koja borave u delegaciji, okupljena na skupštini.

e) Ovlasti povjerene delegatu, koji nije viši poglavar, treba odrediti u dekretu imenovanja.

§ 3. Delegat kao promatrač sudjeluje na generalnome kapitulu, uz uvjet da provincijska delegatura kanonski osnovana postoji bar deset godina i u njoj boravi bar desetoro braće.

§ 4. Delegat, ako nije vokal na provincijskom kapitulu, na njemu sudjeluje kao promatrač.

10. - Neka svaka provincija i kustodija, prema vlastitim mogućnostima, ima bar jednoga svog brata u generalnoj kustodiji Svetoga asiškog samostana, prema potrebama iste kustodije (Konst., čl. 32).

11. - § 1. Da se osnuje neki samostan, generalnom ministru treba poslati ove isprave i izvještaje:

- a) pismeno dopuštenje mjesnog ordinarija (CIC, kan. 609, § 1);
- b) zaključak provincijskog kapitula, ili, ako je takav slučaj, privola provincijskog ministra uz pristanak njegova definatorija;
- c) razloge za osnivanje samostana, kao i kratak opis mjesta i djelatnosti koje će braća obavljati (CIC, kan. 610);
- d) ime sveca kojemu će nova kuća biti posvećena;
- e) poštansku adresu novog samostana.

§ 2. Nadnevak kanonskog osnutka jest onaj dan koji je zabilježen u odluci osnivanja, izdanoj od strane provincijskog ministra.

12. - § 1. Da se uzmogne provoditi prikladan samostanski život, neka se u pojedinom samostanu smjeste (*de familia*) bar tri brata svećanih zavjeta. Neka se ne osniva samostan ako se predviđa da u njemu vjerojatno neće moći živjeti i djelovati trojica braće (Konst., čl. 226, § 2).

§ 2. Stanje samostana koji se nađe s manje od tri brata, neka provincijski ministar ili kustos što prije procijeni i riješi.

13. - § 1. Ako bi to provincijski kapitul ili provincijski ministar sa svojim definatorijem smatrao prikladnim, može se otvoriti podružnica, koja ipak nije kanonski ustanovljena kuća. Ova predstavlja samo privremenu prisutnost i najmanje je sastavljena od dvojice svećano zavjetovane braće. Njezin je odgovorni brat delegat gvardijana samostana i njezini članovi sudjeluju na samostanskom kapitulu na koji se, kao i sva braća zajednice, obraćaju i kojemu polažu račun.

§ 2. Odgovornog brata podružnice imenuje provincijski ministar, saslušavši samostanski kapitul.

§ 3. Ne smije se otvoriti podružnica koja nije u geografskoj blizini samostana, te stoga nije u mogućnosti stvarno sudjelovati u životu bratstva.

§ 4. Ako se u nekoj podružnici ne zapaža sudjelovanje u životu bratstva, neka ministar sa svojim definatorijem ispita stanje i neka ga riješi prije svršetka svoje službe.

§ 5. Ako nakon dvanaest godina od otvaranja ne bude uzdignuta u samostan, neka podružnicu ukine odgovarajući ministar sa svojim definatorijem. U iznimnim slučajevima područna kuća može ostati preko ovih ograničenja, uz odluku provincijskog ministra s pristankom njegova definatorija.

14. - Na generalnoga ministra s pristankom njegova definatorija spada da kanonski uspostavljenu redovničku kuću podloži nekoj drugoj kao podružnicu, a da je ne ukine, uvijek uz poštivanje kriterija izraženih u br. 13 Generalnih statuta.

15. - § 1. Prepuštanje nekog samostana drugoj provinciji ili kustodiji obavlja se prema naputku Konstitucija, čl. 29.

§ 2. Prepuštanje nekog samostana izravnoj jurisdikciji generalnoga ministra ostvaruje se, nakon pristanka kapitula provincije koja ga ustupa, prihvaćanjem generalnoga ministra s pristankom njegova definatorija, saslušavši također mjesnog ordinarija kad se radi o vanjskim djelatnostima (CIC, kan. 612).

II. POGLAVLJE

ŽIVOT JEDINSTVA S BOGOM

16.- § 1. U samostanima koji imaju samotišta ili kuće molitve neka živi bratstvo koje treba biti središte franjevačkog života, otvoreno i svjetovnjacima, ako to okolnosti dopuste, prema sudu ministra ili kustosa i njihova definitorija.

§ 2. Pri osnivanju takvih kuća treba odrediti sve što se odnosi na njihovu svrhu, motivaciju, ekonomsko stanje i komunitarni projekt.

III. POGLAVLJE

BRATSKI ŽIVOT U ZAJEDNIŠTVU

I. NASLOV: UVOD

17. - Neka se ne preuzimaju obveze koje braću priječe u provođenju bratskog života (Konst., čl. 118, § 1).

II. NASLOV: SAMOSTANSKI KAPITUL

18. - § 1. Neka gvardijan pred kapitul pripremi i, bar dva dana prije, braći priopći dnevni red njegova slavljenja (Konst., čl. 227, § 1; 228, § 2).

§ 2. Neka i braća, po mogućnosti pismeno, rado predlože za raspravljanje i druga pitanja, da gvardijan i to može uvrstiti u dnevni red.

19. - § 1. Samostanski se kapitul održava prema vlastitome pravilniku.

§ 2. Onom dijelu samostanskog kapitula koji je posvećen promicanju bratskog i duhovnog života, i koji ne zahtijeva pravni čin, mogu uz pristanak istoga kapitula prisustvovati i braća jednostavnih zavjeta (Konst., čl. 228, § 1).

20. - § 1. Neka se gvardijan pobrine da pravovremeno navijesti dan samostanskog kapitula, tako da mogu sudjelovati sva braća.

§ 2. Neka braća ne izbjegavaju obvezu sudjelovanja samostanskom kapitolu, osim iz opravdanog razloga, što ga odobrava gvardijan.

§ 3. Ako bi gvardijan, bez teškog razloga, zanemario održavati samostanski kapitul, kako to propisuju Konstitucije, čl. 228 § 2, morat će se na prikladan način pobrinuti provincijski ministar.

21. - Neka pod vodstvom gvardijana samostanski kapitul izradi projekt i godišnji program bratskog života, koji treba provjeriti na kraju godine (Konst., čl. 58, § 3).

III. NASLOV: OBVEZE BRATSKOG ŽIVOTA

22. - § 1. Kad je potrebno, neka se opslužuje ovakav redosljed prednosti:

- a) u cijelom Redu: generalni ministar, generalni vikar, bivši generalni ministri, generalni definatori;
- b) u provinciji: provincijski ministar, vikar provincije;
- c) u kustodiji: kustos, kustodijski vikar;

d) u samostanu: gvardijan, vikar, svečano zavjetovana braća, braća jednostavnih zavjeta, novaci.

§ 2. Prednost među braćom iste službe određena je danom svečanih zavjeta, a zatim njihove dobi (Konst., čl. 71).

23. - Gvardijan, iz opravdanog razloga, može dati dopuštenje za izbivanje iz samostana unutar granica vlastite provincije, kustodije ili zemlje, ali ne preko trideset neprekinutih dana. Za prekoračenje tih granica potrebno je dopuštenje ministra ili kustosa za svoju braću, osim u slučaju da provincijski ili kustodijski statuti drugačije predvide, a generalnoga ministra za braću u samostanima koji su njemu izravno podložni.

24. - § 1. Za svakoga preminulog brata neka se u njegovu samostanu odsluži jedna misa sa službom za pokojne; svaki pak svećenik provincije ili kustodije neka slavi jednu misu. Ostala braća neka prisustvuju zajedničkoj pogrebnoj ili nekoj drugoj misi.

§ 2. Jednake zadušnice koje se obavljaju za pojedinu braću u provinciji ili kustodiji, neka se prikažu i za preminuloga Vrhovnog svećenika i generalnoga ministra, kao i za bivšega generalnog ministra.

§ 3. Zadušnice za oca, majku i braću naših redovnika neka se slave kako odrede provincijski statuti (Konst., čl. 72 § 6).

25. - Za preminulog novaka, povrh pogrebne mise, neka braća svećenici koji borave u kući novicijata slave jednu misu.

26. - Da se očuva pobožna uspomena na pokojnu braću i da se braća podsjetu kako su dužna moliti za njih, određuje se sljedeće:

- a) da se odmah po smrti brata obavijeste ministar ili kustos, pokojnikovim roditeljima i rodbinom;
- b) neka ministar ili kustos, prema pojedinom slučaju, priopći vijest generalnoj kuriji i provinciji ili kustodiji okružnicom, u kojoj će iznijeti kratak opis pokojnikova života i odrediti molitve koje treba obaviti prema propisu Konstitucija i statuta;
- c) sažet opis pokojnikova života treba upisati u nekrologij.

IV. NASLOV: UPRAVLJANJE DOBRIMA

27. - § 1. Ekonomska djelatnost provincijskoga ili kustodijskoga kapitula odnosno ministra ili kustosa s njegovim definatorijem mora se odvijati prema odredbama i programima koji su prethodno zajednički razmotreni i odobreni, te u skladu s franjevačkim duhom, evanđeoskim savjetima, crkvenim i civilnim smjernicama (CIC, kan. 635, §§ 1-2; CCEO, kanoni 424-425).

§ 2. Isto načelo treba slično primijeniti na gvardijana i samostanski kapitul.

28. - § 1. Neka svaka tri mjeseca ministar ili kustos sa svojim definatorijem raspravlja o upravljanju. Provincijski ili kustodijski ekonom neka podnese bar tromjesečno izvješće o cjelokupnom upravljanju; jednom godišnje, u ime ministra ili kustosa i njegova definatorija, prema propisu Statuta, neka izvijesti sve samostane o ekonomskom stanju provincije ili

kustodije; osim toga, neka na svakome redovnome provincijskom ili kustodijskom kapitolu podnese izvješće o cjelokupnom upravljanju počevši od prethodnog kapitula (CIC, kan. 636, § 2).

§ 2. Neka generalni ministar sa svojim definatorijem svaka tri mjeseca raspravi upravljanje, a ekonom neka mu o tome podnese izvješće. Na svakome generalnom kapitolu ekonom Reda neka podnese sveobuhvatno izvješće o svemu svojem upravljanju (Konst., čl. 90).

29. - § 1. Upravitelji dobara, pod pažnjom ministara, kustosa i/ili gvardijana, neka točno i vjerno unose sve primitke, izdatke, sve poslovanje i ekonomske promjene u knjige administracije, koje moraju jasno i odvojeno odražavati stanje i obračun cjelokupnog upravljanja i pojedinih podupravljanja (CIC, kan. 1284).

§ 2. Prije nego se objave obračuni, knjige upravljanja treba potpisati ministar, kustos ili gvardijan, kao i upravitelji, i neka budu dostupne uvidu braće u vrijeme i na način koji najviše odgovara, a neka budu podvrgnute i pregledu vizitatora.

30. - Budući da je za sve samo bratstvo odgovorno, neka se na samostanskim kapitulima podnose obračuni o primitcima i izdancima bilo kojeg upravljanja i ponude prosudbi kapitulara. Svake godine neka se pak ministru ili kustosu dostavi administrativno izvješće samostana, osim ako provincijski ili kustodijski statuti ne određuju drugačije (CIC, kan. 1284, § 3).

31. - Imenovanje nekog brata pravnim zastupnikom provincije, kustodije ili neke druge pravne osobe spada na ministra ili kustosa uz pristanak njegova definatorija, osim ako provincijski ili kustodijski statuti drugačije ne određuju, vodeći pri tom računa o svjetovnim propisima (Konst., čl. 83 i CIC, kan. 118).

32. - § 1. Konačna odgovornost za upravljanje dobrima leži na odgovarajućega ministra ili kustosa s njegovim definatorijem (CIC, kan. 636, § 1).

§ 2. Strategije (načela i okvire) ulaganja neka odredi provincijski ili kustodijski kapitul, obdržavajući sve što je naznačeno u Konstitucijama o brizi za siromašne (Konst., čl. 14, § 3; 17, § 1; 18, § 2 i 21) i solidarnoj ekonomiji unutar Reda (Konst., čl. 20, §§ 1-2; usp. CIC, kan. 634).

§ 3. Na ministre i kustose s odgovarajućim definatorijima spada provjeriti izvršeno od strane odgovornih s obzirom na ulaganja, polazeći od sljedećih načela:

a) ulaganja su dopuštena i vođena samo na provincijskoj ili generalnoj razini, a uz dopuštenje ministra s odgovarajućim definatorijem, i na kustodijskoj razini;

b) ulaganja neka budu u skladu sa društvenim naukom Crkve;

c) pri ulaganju i finansijskim i bankarskim poslovanjima neka se odvojeno stave potpisi dvojice braće;

d) finansijski naslovi i vlasništvo nekretnina neka uvijek budu uglavljeni na crkveno-pravnu osobu;

e) u slučaju da je pravna osoba priznata a oslovljenje nominalno, treba potpisu pridodati i naslov upravnog ureda kojega je brat privremeno odgovoran;

f) u slučaju da pravna osoba još nije priznata, brat na kojega je naslovljena neka pri primanju dužnosti sastavi redovitu oporuku u korist jednoga određenog brata Reda;

g) neka se u ekonomiji savjetuju stručnjaci, pa i laici.

33. - Upravitelji dobara neka se savjesno brinu da se dobra, povjerena njihovoj skrbi, čuvaju u dobrom stanju (Konst., čl. 84, §§ 1-5).

34. - Kod preuzimanja bilo kojeg upravljanja dobrima mora se sastaviti imovnik svih dobara, a zatim ga povremeno provjeravati. Pojedini upravitelj neka na svršetku službe ili dužnosti svome nasljedniku preda propisno doradeni imovnik. Iznad svega treba neprekidno obnavljati popis vrijednih stvari po starini, umjetnosti ili dragocjenosti građe od koje su učinjene (CIC, kan. 1283).

35. - Neka po završetku službe svaki ministar, kustos i gvardijan preda svom nasljedniku knjige upravljanja, koje su potpisali on i upravitelj dobara.

36. - § 1. Neka se pravni spisi koji se odnose na prava i dobra pojedine pravne osobe, prema statutima, čuvaju na sigurnom mjestu.

§ 2. Ako se ugasi neka pravna osoba u Redu, njezina dobra prelaze u vlasništvo neposredno više pravne osobe. Dužnost je pravnog zastupnika Reda, poštujući konkordatske ugovore i zakone na snazi u zemlji, da u ime cijelog Reda potražuje dobra i prava ugasle provincije ili generalne kustodije (CIC, kan. 123).

37.- Postoje sljedeće knjige i registri upravljanja (u uvezanom papirnatom obliku, uz može bitni elektronički format):

- a) knjiga prihoda, koju čuva egzaktor;
- b) knjiga troškova, koju drži ekonom;
- c) glavna knjiga prihoda i rashoda;
- d) registar bilježničkih akata i sudskih parnica;
- e) opći imovnik;
- f) imovnik dragocjenih predmeta;
- g) misna knjiga;
- h) knjiga nabožnih zaklada i legata;
- i) registri različitih fondova (CIC, kan. 1284, § 2).

38.- § 1. Prilozi za mise koje treba odslužiti ne smiju se, ni u cijelosti ni djelomično, trošiti prije nego su ove odslužene. Mise koje se unutar jedne godine ne mogu odslužiti u mjestu primanja, neka se što prije pošalju ministru ili kustosu. Prilog neka se cjelovito, to jest u potpunosti, preda onome koji služi misu (CIC, kanoni 953, 955 i 956).

§ 2. Mise za koje se predviđa da ne mogu biti služene unutar jedne godine u provinciji ili kustodiji, neka se dostave generalnome ministru (CIC, kan. 956).

§ 3. Neka se ne primaju legati s trajnim obvezama bez teških razloga i bez prethodnog pristanka generalnoga ministra i njegova definatorija; privremeni legati neka se primaju samo uz pristanak dotičnoga provincijala ili kustosa i njihova definatorija.

§ 4. Ministri, kustosi i gvardijani neka bdiju da nakane dobročinitelja bude i izvršene (Konst., čl. 19 i CIC, kan. 1267, § 3).

39.- § 1. Prije nego se započne bilo koja gradnja ili zamašnija obnova, treba saslušati mišljenje građevne i ekonomske komisije, ako postoje; osim toga, treba uvijek zatražiti mišljenje stručnjakâ, a svaki od njih neka pripremi podroban nacrt. Neka sve to pomno prouči odgovarajući kapitul ili ministar ili kustos sa svojim definatorijem, koji će zatim donijeti odluku o eventualnom izvođenju radova.

§ 2. Za svaku gradnju neka se odredi nadglednik koji se dobro razumije u gradnje; njegova je dužnost da bdije kako bi se sve propisno izvodilo; isti treba ekonomu iznijeti svoje mišljenje o troškovima, a nadležnom kapitolu ili ministru ili kustosu i njegovu definatoriju o svemu podnijeti svoje izvješće.

40.- Neka provincijski kapitul za sljedeće četverogodište odredi visinu izvanrednih troškova, iznad kojih je potreban pristanak generalnog ministra i njegova definatorija (CIC, kan. 638, § 1).

41.- Što se tiče prodaje, zamjene, iznajmljivanja nepokretnih dobara i zaduživanja, treba se pridržavati sljedećega:

- a) kada vrijednost prodaje, zamjene ili zaduženja premašuje dvije trećine iznosa što ga je Sveta Stolica odredila za dotičnu zemlju, potrebno je prethodno odobrenje generalnog ministra uz pristanak njegova definatorija;
- b) što se tiče iznajmljivanja nepokretnih dobara, neka dotični ministri ili kustosi sa svojim definatorijem odrede rok njegova iznajmljivanja i godišnji iznos što ga treba tražiti (Konst., čl. 82 § 3; Generalni statuti, br. 32, §§ 1-3).

42 - Na generalni kapitul, ili, izvan kapitula, na generalnoga ministra s njegovim definatorijem, spada da odredi doprinose provincijâ i kustodija za djelatnosti Reda (Konst., čl. 86 § 4).

43. - § 1. Na generalni kapitul, ili, izvan kapitula, na generalnoga ministra s njegovim definatorijem, uz poštivanje civilnog prava, spada odrediti modalitete doprinosa provincija i kustodija za fond bratske solidarnosti, imajući u vidu ekonomsku obvezu koju ove podržavaju za vlastite misije i formaciju (Konst., čl. 20, § 2), kao što su na primjer:

- postotak čistih godišnjih prihoda koji pristižu od rada braće, ulaganja, primitaka i ostalih prihoda fondova;
- postotak čistih prihoda od prodaje nekretnine;
- ponuda broja misa koje će se služiti u provinciji ili kustodiji;
- ili drugi oblici (Konst., čl. 86, § 5).

§ 2. Neka se svake godine generalnom ministru dostavlja administrativno izvješće provincije ili kustodije, prema nacrtu pripremljenom od strane generalnog ekonomata (Usp. Okružno pismo CIVCSVA, *Linee orientative per la gestione dei beni*, 1-2 - 2. kolovoza 2014.).

§ 3. Generalni ministar sa svojim definatorijem upravlja fondovima solidarnosti i pri godišnjem susretu podnosi detaljni obračun predsjednicima konferencija ili federacija.

§ 4. Na predsjednike konferencija ili federacija spada razmijeniti s provincijama i kustodijama informacije glede ekonomske solidarnosti na razini Reda.

§ 5. Na provincijski ili kustodijski kapitul, ili na provincijskog ministra sa svojim definatorijem odnosno kustosa sa svojim definatorijem, prema provincijskim statutima, spada da odredi modalitete doprinosa za solidarnost unutar provincije ili kustodije, prema propisima vlastitih statuta (Konst., čl. 86, § 2).

44. Na provincijski ili kustodijski kapitul, a iz teških razloga, na ministra ili kustosa sa svojim definatorijem, spada istraživati nepokretna dobra samostana i donositi odluke o njihovoj prodaji ili prenamjeni za djela samog samostana i provincije ili kustodije, poštujući uvijek volju darovatelja (CIC, kan. 1267, § 3).

45. – Na provincijske i kustodijske kapitule spada odrediti jednooblične knjige administracije i propise za zdravstveno osiguranje braće i eventualne mirovinske pohrane (Konst., čl. 17, § 3), kao i za osiguranje dobara, a isto tako i za sigurnu pohranu novca ili vrijednosnih papira. Provincijski i kustodijski statuti neka brižljivo odrede ove i slične stvari.

IV. POGLAVLJE

POSLANJE BRAĆE

I. NASLOV

MISIJSKA DJELATNOST REDA

46. - Vjerni duhu franjevačkog života, vodeći računa o okolnostima i pridržavajući se određenih propisa, braća neka se ponajvećma zauzimaju u promicanju karizme našeg Reda bilo u Crkvi, bilo u društvima i mjesnim kulturama. Sve to obuhvaća: ustanove redovničkih franjevačkih družbi, Franjevačkoga svjetovnog reda (CIC, kan. 303), Vojske Bezgrešne i, koliko je moguće, poticanje i razvijanje kontemplativnog života klarisa.

47. - § 1. Ministri i kustosi neka u braći promiču zauzetost prema vanjskim misijama (*missio ad gentes*) kao i prema novim oblicima evangelizacije (CIC, kan. 783 i Konst., čl. 118, §§ 1-2; 123, § 1).

§ 2. Posebna formacija braće koja iz jedne provincije ili kustodije prelaze u drugu, osobito u različiti narod i kulturu:

- a) treba se obaviti u prikladnim sjedištima Reda, ili pak u specijaliziranim institutima uz uvažavanje mjesnih crkvenih propisa;
- b) kod svih zatim treba dovesti do integracije u kulturu zemlje poslanja (Konst., čl. 125, §§ 1-2).

§ 3. Braća neka budu raspoloživa da ih odgovarajući ministri i kustosi pošalju i u druge provincije i kustodije Reda, bilo kao pripomoć braći onih provincija i kustodija, bilo radi otvaranja nove prisutnosti i nekom narodu (Konst., čl. 95, § 2 i 124, § 2).

§ 4. Braća mogu biti dodijeljena od strane svojih ministara i kustosa nekoj kući odgoja ili drugoj službi na razini konferencije ili federacije (Konst., čl. 31, §§ 2 i 4), čak ako su ove djelatnosti smještene izvan granica provincije i kustodije afilijacije.

§ 5. U slučaju da ima braće iz jedne provincije ili kustodije koja odlaze u misije druge provincije ili kustodije, neka odgovarajući ministri ili kustosi, u pristanak svojih definatorija, sklope i potpišu izjavu o namjeri i suradnji između dviju provincija ili kustodija, gdje će biti naznačeni rokovi i vrijeme suradnje. Neka se osim toga potpiše posebni ugovor za dotičnog brata, koji bi sačuvao provincijska prava u matičnoj provinciji ili kustodiji. Ipak se kao redovita praksa preporuča privremena (*ad tempus*) afilijacija brata provinciji ili kustodiji u kojoj djeluje, čime bi se dala stabilnost njegovoj zauzetosti.

§ 6. Ministri neka budu raspoloživi ponuditi braći mogućnost iskustva franjevačkog života izvan domovine i vlastite kulture, te na taj način u njima promicali razlučivanje o vlastitom misijskom pozivu u različitim kulturama i periferijama (Konst., čl. 180).

48. - § 1. Samo na generalnog ministra, uz pristanak njegova definatorija, spada odobravanje prve prisutnosti u nekoj zemlji.

§ 2. Generalni ministar neka ovu prisutnost povjeri nekoj provinciji, uz pristanak provincijskog kapitula. Provincija se može okoristiti suradnjom ostalih provincija i kustodija.

§ 3. U slučaju da neki dijecezanski biskup od neke provincije zatraži otvaranje nove prisutnosti, ova neka to na provincijskom kapitolu ne prihvati bez prethodne privole generalnog ministra uz pristanak njegova definatorija (CIC, kan. 609, § 1; CCEO, kan. 509, § 1).

49. - Generalni delegat za misijsku animaciju neka sudjeluje kao promatrač na generalnome kapitolu.

50. - Pojedine provincije ili kustodije, kao i nacionalna tajništva za misije, mogu bilo kojoj misiji izravno slati ekonomsku pomoć za neko misijsko djelo, ipak pri tom o poslanoj pomoći trebaju uvijek obavijestiti generalnog ministra.

51. - Misije koje od Generalne kurije traže pomoć, neka početkom godine prije nego prime takvu pomoć, dostave tražene obavijesti generalnom ministru i njegovu definatoriju.

52. - Molbe za ekonomsku pomoć upućene Generalnoj kuriji trebaju prethodno biti odobrene od strane odgovarajućih ministara uz pristanak njihova definatorija.

53. – Odgovarajući ekonomati neka vode računa o priložima i s obzirom na projekte misijskog razvoja, i s obzirom na potrebe braće u misijama.

II. NASLOV

ŽUPSKI APOSTOLAT

54. - § 1. Što se tiče preuzimanja neke župe (Konst., čl. 121, §§ 1-2), prije nego se dođe do potpisivanja ugovora s mjesnim ordinarijem (CIC, kan. 520, § 2), generalnome ministru treba dostaviti sljedeće isprave i izvješća:

- a) molbu provincijskoga ministra, u kojoj neka bude jasno naznačen razlog preuzimanja župe, kratak opis postojećih zgrada ili koje treba izgraditi za župne potrebe te broj župa koje su već povjerene provinciji ili kustodiji;
- b) jedan primjerak dopisa mjesnog ordinarija, kojim se nudi župa;
- c) tekst predloženog ugovora između biskupijske i provincijske ili kustodijske kurije;
- d) privolu provincijskoga ministra s pristankom njegova definatorija, kojom se odobrava prihvaćanje župe, a bar u načelu, također i ugovor (CIC, kan. 520, 681). U tom postupku neka ministar ili kustos ne propusti saslušati također mišljenje samostanskog kapitula kojega se to tiče.

§ 2. Neka se tekst konačnoga propisno potpisanog ugovora dostavi Generalnoj kuriji (Konst., čl. 121, § 2).

III. NASLOV

DUHOVNA ASISTENCIJA KLARISA I FRANJEVAČKOGA SVJETOVNOG REDA (OFS)

55. - § 1. Dužnost je generalnoga ministra uz pristanak svojeg definatorija, saslušavši zainteresirane strane, imenovati generalnoga delegata za klarise, kojega mandat traje četiri godine. Isti delegat odgovoran je i za ostale pridružene institute.

§ 2. Svaka provincija ili kustodija, na čijemu su području prisutne klarise urbanistkinje, neka ima imenovanog delegata od strane ministra ili kustosa, uz pristanak svojeg definatorija, saslušavši mišljenje zainteresiranih samostana.

§ 3. Provincijski ili kustodijski delegat neka izvješćuje vlastiti kapitul.

56. – Duhovnu skrb za Franjevački svjetovni red Sveta Stolica je povjerila Prvome i Trećemu redovničkom redu (CIC, kan. 677, § 2).

57. - Neka sva braća, od početne do trajne formacije, pomno i marljivo budu poučena u svemu što spada na FSR, a to su: povijest, pravo, praksa i duhovnost, tako da se zatim između njih mogu izabrati duhovni asistenti, sposobni da u FSR-u podržavaju izvorni franjevački duh i da sve njihove članove oduševljavaju za nasljedovanje primjera sv. Franje, da promiču suradnju s drugim sastavnicama franjevačke obitelji, vodeći računa o onome što je određeno u *Generalnim konstitucijama OFS-a* i *Statutu za duhovnu i pastoralnu asistenciju OFS-a* (Konst., čl. 75, § 3).

58. - Braća na koju spada skrb za OFS neka imaju na umu da su pozvana na službu našoj braći i sestrama koji žive u svijetu. Neka se stoga nepotrebno ne miješaju u njihov privatni život, osim u slučajevima koje predviđa pravo.

59. - § 1. Neka za čitav Red duhovnog asistenta izabere generalni ministar; za pojedine narode neka ih izaberu odgovarajući ministri ili kustosi ili mjerodavna konferencija ili federacija, slijedeći ono što propisuju *Generalne konstitucije OFS-a* i *Statut o duhovnoj i pastoralnoj asistenciji OFS-a*.

§ 2. Služba generalnog asistenta OFS-a podjeljuje se u trajanju na šest godina;

§ 3. Nadležni ministar ili kustos, saslušavši savjet zainteresiranoga bratstva, imenuje duhovnog asistenta, vodeći brigu o onome što određuju *Generalne konstitucije OFS-a* i *Statuta za duhovnu i pastoralnu asistenciju OFS-a*.

IV. NASLOV

MARIJANSKI APOSTOLAT

60. - § 1. Vjerni marijanskoj predaji Reda (Konst., čl. 1, § 6) i baštini sv. Maksimilijana Marije Kolbea (Konst., čl. 1, § 7), neka naša braća u svakoj prigodi nastoje surađivati s međunarodnim i nacionalnim predsjedništvom Vojske Bezgrešne (V. B.), kako bi se unaprijedio njezin razvoj i apostolat, u skladu sa statutima što ih je odobrila Sveta Stolica.

§ 2. Generalni ministar je međunarodni asistent V. B., prema Generalnim statutima V. B. (čl. 30). Saslušavši svoj definatorij, on može imenovati jednog brata kao svojega delegata za asistenciju V. B.

§ 3. U svakoj provinciji i kustodiji, prema propisu provincijskih ili kustodijskih statuta, neka se imenuje delegat i/ili asistent V. B.

61. - § 1. Neka se sklopi pismeni ugovor o troškovima i broju braće koja obavljaju svoju djelatnost u međunarodnom središtu V. B. u Rimu, ili drugdje.

§ 2. Ako je nekoj provinciji ili kustodiji pridruženo neko sjedište ili središte V. B., njihov odnos neka bude uređen ugovorom što ga odobrava ministar ili kustos sa svojim definatorijem.

§ 3. Samostani u kojima braća žele nasljedovati ideal V. B., neka imaju vlastiti statut, odobren od provincijskog ili kustodijskoga kapitula, koji neka mu odredi narav i svrhu njihova poslanja.

§ 4. Ministar ili kustos neka smjesti braću u ove samostane vodeći računa o njihovu vlastitom statutu.

62. - Za vrijeme početne formacije našu braću na poseban način treba upoznati s naukom koji se odnosi na Blaženu Djevicu Mariju i na njezino štovanje, tako da poslije mogu promicati i voditi razne djelatnosti marijanskog apostolata (Konst., čl. 140, § 7 i 168, § 3).

V. NASLOV

EKUMENSKA DJELATNOST I MEĐURELIGIJSKI DIJALOG

63. - § 1. Na generalnoga ministra uz pristanak njegova definatorija spada imenovanje generalnog delegata za ekumenizam i međureligijski dijalog. Generalni delegat predstavlja generalnoga ministra u odnosima s nadležnim papinskim uredima, te na kongresima i skupovima gdje se traži prisutnost Reda.

§ 2. Jednako tako, ako se čini prikladnim, na sličan način neka za svoju provinciju ili kustodiju providi ministar ili kustos, uz pristanak svojeg definatorija.

§ 3. Generalni i provincijski delegat neka izvješćuju braću o napredovanju ekumenskog pokreta.

64. - Delegati neka surađuju s odgovornima za formaciju, kako bi pažnja prema ekumenskim ili međureligijskim temama bila prisutna u početnoj i trajnoj formaciji braće.

VI. NASLOV

PRAVDA, MIR I OČUVANJE SVEGA STVORENOGA

65. - Dužnost je generalnoga ministra, uz pristanak svojega definatorija, imenovati generalnog delegata za pravdu, mir i očuvanje svega stvorenoga. Ovaj predstavlja istoga generalnoga ministra kod nadležnoga papinskog ureda te na kongresima i skupovima gdje se traži prisutnost Reda.

66. - § 1. Neka ministar ili kustos, uz pristanak svojega definitorija, imenuje provincijskog ili kustodijskog delegata za pravdu, mir i očuvanje svega stvorenoga.

§ 2. Ako u nekim provincijama ili kustodijama ne bude moguće odrediti takvog delegata, ministar ili kustos može zatražiti suradnju na razini provincija ili konferencija odnosno federacija. Uz poseban ugovor, zainteresirani ministri i kustosi mogu imenovati jednoga prikladnog i osposobljenoga brata za animaciju u više provincija ili kustodija, ili pak na razini konferencija ili federacija.

67. – Generalni delegat za pravdu, mir i očuvanje stvorenoga kao i provincijski ili kustodijski delegat imaju posebnu zadaću ohrabrivati djelatnosti braće u smjeru pravde, mira i očuvanja stvorenoga. Osim toga, neka izvješćuju u vezi s time Red i provinciju ili kustodiju o razvoju na tom području.

68. – Rad međunarodne komisije za pravdu, mir i očuvanje stvorenoga, ako ju je osnovao generalni ministar sa svojim definitorijem, neka usklađuje generalni delegat.

69. – Generalni delegat, kao i provincijski odnosno kustodijski delegati, neka surađuju s odgovornima za formaciju, kako bi pažnja za društveni nauk Crkve i njezina praktična, pastoralna i homiletska primjena bila prisutna u početnoj i trajnoj formaciji braće.

VII. NASLOV

POSEBNE DJELATNOSTI

70 - § 1. Apostolska djela, kojih narav zahtijeva zasebni pravilnik, neka odobri provincijski ili kustodijski kapitul i neka se vode statutom koji odobrava ministar ili kustos sa svojim definitorijem (CIC, kan. 677, § 1).

§ 2. Provincijski ili kustodijski kapitul, ako tako određuju provincijski statuti, neka vrednuje isplativost tih djela pod karizmatiskim i ekonomskim vidom, kao i prema personalnim mogućnostima (CIVCSVA, *Economia a servizio del carisma e della missione*, „Orientamenti“, 6 gennaio 2018, nn. 34-37).

§ 3. Oni koji su osposobljeni u umjetnosti ili nekoj drugoj disciplini, neka to obavljaju na dobro Crkve, Reda i društva, uz pristanak ministra ili kustosa, ako se radi o duljoj zauzetosti, ili gvardijana, ako se radi o privremenoj djelatnosti.

V. POGLAVLJE

FORMACIJA BRAĆE

71. - Ako kuća zakonito osnovanog novicijata kroz pet uzastopnih godina ne obavlja svoju ulogu, odgovarajući ministar ili kustos neka obavijesti generalnog ministra, na kojega spada izdati dekret utruća, uz pristanak svojega definitorija (CIC, kan. 647, § 1 i Konst., čl. 132, § 2).

72. - § 1. Nakon zavjetovanja neka u *Knjizi zavjetovanih* novozavjetovanici potpišu čin zavjetovanja, zajedno s primateljem zavjeta i dvojicom svjedoka.

§ 2. Ministar ili kustos koji prima zavjete neka obavijesti ministra ili kustosa novozavjetovanika ako bi ovaj živio izvan svoje provincije ili kustodije (CIC, kan. 656, br. 5).

73. - Za dobar duhovni odgoj potrebna su prikladna sredstva, kao što su dani sabranosti i razgovori; napose tome služi doprinos duhovnog vođe (CIC, kan. 630, § 1; CCEO, kan. 538, § 3).

74. - Provincijski ili kustodijski statuti neka odrede potrebne dokumente, u vidu odricanja od dobara, koje svečani novozavjetovanik treba sastaviti u obliku valjanom za civilno pravo (CIC, kan. 668, § 1 i 4; CCEO, kan. 533; Konst., čl. 15, § 2).

75. - Da bi brat nakon svečanih zavjeta promijenio odluku o dobrima, ukoliko nisu već nastupila stečena prava treće osobe, te da bi raspolagao dobrima koja su nakon svečanih zavjeta nadošla nasljedstvom ili na bilo koji drugi način, kao i dobrima kojih se pravovremeno nije odrekao prije zavjetovanja, potrebno je dopuštenje ministra ili kustosa, ako slučaj traži, uz pristanak njihova definitorija (CIC, kan. 668, §§ 2-3; CCEO, kan. 533).

76. - Sva braća u početnoj formaciji, uz vlastiti, trebaju naučiti bar jedan od službenih jezika Reda, pod nadzorom provincijskog ministra.

77. - § 1. Braća svečanih zavjeta koja studiraju u postnovicijatu, neka sudjeluju na samostanskom kapitolu, osim ako, iz teških razloga, vlastiti statuti ne određuju drugačije (Konst., čl. 228, § 1).

§ 2. U vrijeme njihove početne formacije, neka braća, pod vodstvom magistra, održavaju česte sastanke po uzoru na samostanski kapitul, tako da ista braća u formaciji mogu iskusiti odgojno djelovanje i prikladno se pripremiti za odgovorno sudjelovanje na samostanskom kapitolu.

78. - Neka se kroz godine formacije skrene pozornost na one mlade koji pokazuju sklonost prema odgoju, animiranju, podučavanju ili znanstvenom istraživanju.

79. - Nakon novicijata neka sva braća privremenih zavjeta, koja nisu usmjerena na svećeništvo, sve do svečanih zavjeta ili bar kroz jedno trogodište, nastave boraviti u kući formacije koja je zajednička svim privremenim zavjetovanicima (CIC, kan. 659, §§ 1-2, 660; CCEO, kan. 536, § 2).

80. - Novozaređena braća svećanih zavjeta i novozavjetovana braća koja nisu usmjerena na svećeništvo, neka bar prvih pet godina sudjeluju na zasebnim godišnjim tečajevima permanentne formacije u trajanju od oko tjedan dana (CIC, kan. 661 i Konst., čl. 177, § 1-2).

81. - Provincijski ili kustodijski pravilnik odgoja neka za svu braću svećanih zavjeta predvidi razdoblje trajne formacije u trajanju od dva ili više tjedana, određivši učestalost i specifičnu svrhu (Konst., čl. 178, §§ 1-4).

82. - Neka se naročita pozornost posveti tečajevima trajne formacije koji se održavaju u Asizu, a koje organiziraju razne konferencije ili federacije.

83. - Generalni ministar sa svojim definatorijem imenuje generalnog delegata za formaciju u Redu, a ovaj kao promatrač sudjeluje na generalnome kapitulu.

VI. POGLAVLJE

UPRAVA REDA

I. NASLOV

DJELATNI PLAN REDA

84. - Neka Red, na svojim različitim razinama, usvoji plan, sa svrhom da bude znakovitije i djelotvornije prisutan u Crkvi i u svijetu. U tom planu:

- a) neka se na prvo mjesto stavi nasljedovanje Krista u bratskom životu i formaciji;
- b) neka se predvidi mnogovrsnost djelatnosti, kako bi se bolje istaknula specifičnost karizme naše obitelji;
- c) neka bude obuhvaćena također analiza zaliha koje su na raspolaganju, bilo u osoblju, bilo u financijama, kako bi se osiguralo da se predloženi planovi mogu podržavati i ostvariti (CIVCSVA, *Economia a servizio del carisma e della missione*, „Orientamenti“, 6 gennaio 2018, nn. 34-37).

85. - Središnja uprava:

- a) neka provjeri je li Red ostvaruje načela naše karizme izražena u Pravilu i Konstitucijama, u svjetlu znakova vremena i sadašnjih potreba Crkve;
- b) neka provjeri da li provincije i kustodije u svojim djelatnostima odgovaraju raznim mjesnim kulturalnim prilikama;
- c) neka promiče napredak konferencija i federacija, kao i dijalog između provincija i kustodija, te između konferencija i federacija unutar cijeloga Reda;
- d) neka olakša suradnju na području formacije, studija, međusobne razmjene braće i ekonomskih zaliha;
- e) neka upravi život i poslanje Reda u smjeru pravde, mira i cjelovitosti stvorenoga;
- f) neka bude glas Reda u odnosu na Crkvu i svijet.

II. NASLOV

SLAVLJENJE KAPITULÂ

Napomena:

Pravni propisi za slavljenje kapitulâ nalaze se u Konstitucijama i Generalnim statutima, a način ili postupak u odgovarajućim pravilnicima.

1. član: Opći propisi

86. - Od dana kada je službeno sazvan kapitul, bilo generalni, bilo provincijski ili kustodijski, počinje kapitulsko vrijeme, kada su zabranjene sve promjene protivne pravima i propisima kojih se treba pridržavati u izborima u vidu samih kapitula. Osim toga, treba

izbjegavati donošenje odluka koje mogu uvjetovati život Reda ili provincije ili kustodije, osim u slučaju potrebe i hitnosti.

87. - Redoviti kapituli moraju se slaviti prema *Pravilniku o slavljenju kapitula* što ga je odobrio generalni kapitul. U prikladnom razmjeru, toga se treba pridržavati i na izvanrednom kapitolu, kao i, poštujući uvijek pravo, pri slavljenju kustodijskog kapitula (CIC, kn. 631, § 2 i 632).

88. - § 1. Na prvoj sjednici kapitula potvrđuje se tajnik i njegovi eventualni pomoćnici, izabrani po mogućnosti između braće koja nisu vokali na kapitolu, koje je ministar ili kustos sa svojim definatorijem imenovao prije samoga kapitula. Neka se prikladno imenuje i predsjedničko vijeće, kao i ostali službenici smatrani potrebnima za odvijanje kapitula, kao i njihovi asistenti. Na redovitom kapitolu, ako se smatra potrebnim, mogu se uspostaviti komisije za razmatranje raznih pitanja na kapitolu.

§ 2. Predsjedničko vijeće i komisije sastoje se bar od tri vokala. Predsjedničkom vijeću predsjedava sâm predsjednik kapitula, dok predsjednika pojedinih komisija izabiru njezini članovi; isti, u svoje vrijeme, kapitolu podnosi izvješće, potpisano od svih članova. Novoizabrani provincijski ministar po pravu sudjeluje u predsjedničkom vijeću (Konst., čl. 198 i 209).

89. - § 1. Predsjedničko vijeće mora se brinuti da se rad kapitula odvija prema *Pravilniku za slavljenje kapitula*, te da se točno opslužuju propisi općega i posebnog prava; mora također rješavati dvojbe i sporna pitanja koja se odnose na način rada i na glasovanje.

§ 2. Na isto vijeće spada pregledati kapitulske spise i, ako su vjerno sastavljeni, u ime kapitulara zajedno ih s tajnikom potpisati.

90. - § 1. Na članove komisije za razna pitanja (*auditores causarum*) spada razmotriti sve potpisane dopise, žalbe ili prijave upravljene kapitolu i proslijeđene im od predsjedničkog vijeća: oni ih moraju proučiti i, ako je prikladno, kapitolu na vrednovanje i odluku predložiti odgovore i prijedloge rješenja (CIC, kan. 631, § 3).

§ 2. Dobro je da pregledači računa (*revisores rationum*) budu imenovani prije kapitula. Provincijski statuti neka odrede pravila za njihovo imenovanje. Oni neka pregledaju sve knjige upravljanja, te o njima, prije nego se pristupi izborima, kapitolu podnesu svoj sud.

91. - Prije izbora pravo je da se kapitularci između sebe i s predsjednikom kapitula savjesno i s ljubavlju porazgovore o kandidatima koje smatraju prikladnijima.

92. - § 1. Što se tiče prijedloga, oni se izglasavaju izrazom: *slažem se, ne slažem se, slažem se uz preinaku (placet, non placet, placet iuxta modum)*. Tko glasuje *slažem se uz preinaku*, svoju propisno potpisanu *preinaku* mora predati tajniku kapitula unutar 4 sata od svršetka sjednice; po isteku tog vremena *preinaka* se ne uzima u obzir.

§ 2. Izraz *slažem se uz preinaku* odgovara pozitivnom glasu; kada se međutim radi o završnom glasovanju za neki prijedlog ili nacrt, taj izraz čini glas ništavnim.

93. - § 1. Zakonodavni tekstovi (Konstitucije, Generalni, provincijski i kustodijski statuti) bivaju odobreni uz pristanak kvalificirane većine vokala, odnosno uz dvije trećine glasova prisutnih vokala (CIC, kan. 119, 587; Konst., čl. 6).

§ 2. I na plenarnim sjednicama, kada se radi o predmetu protiv općega prava ili o pitanju od velike važnosti, koje predsjedničko vijeće treba predložiti i kapitul prihvatiti apsolutnom većinom glasova, da bi se glasovanje moglo smatrati povoljnim, treba dobiti kvalificiranu većinu, odnosno dvije trećine glasova prisutnih vokala (CIC, kan. 119; Konst., čl. 187, § 3).

94. - Ako bi nekim kapitularcima bilo stvarno očito da je neki prijedlog nemarom izostavljen, isti se mora predložiti na raspravljanje ako se za to dobije zahtjev potpisan od trećine glasača.

95. - Da se o nekom već odobrenom ili odbijenom prijedlogu mogne ponovno raspravljati, potrebno je da ta rasprava, nakon obavljene procedure potpisanog zahtjeva od strane trećine vokala i predstavljanja predsjedničkom vijeću, dobije pristanak kvalificirane većine prisutnih, odnosno dvije trećine glasova prisutnih.

96. - Na voditelja spada zaključiti raspravu i odlučiti da se prijeđe na glasovanje. Ipak, svaki glasač smije predložiti da se raspravljanje završi neposrednim glasovanjem ili da se glasovanje odgodi, no takav prijedlog treba imati pristanak apsolutne većine prisutnih.

97. - § 1. Ako se vrše izbori, prije treće kapitularne sjednice predsjedničko vijeće određuje dvojicu vokala kao brojače (CIC, kan. 173, §§ 1-2) i bar dva brata kao čitače glasova; isti će pravovremeno biti predloženi kapitolu na odobrenje.

§ 2. Dok traje kapitul, pitanja redovne uprave koja se ne mogu odgoditi rješava ministar ili kustos sa svojim definatorima.

98. - Prije završetka kapitula, ili u neko drugo prikladno vrijeme, neka ministar ovlašću svoje službe potakne sabranu braću na bogoštovlje, održavanje redovničke stege, serafskog Pravila i Konstitucija; i neka im preporuči ljubav, mir i ostale redovničke kreposti.

2. član: Generalni kapitul

99. - § 1. Redoviti generalni kapitul saziva se šest mjeseci prije njegova slavljenja, uz prethodnu obavijest Kongregaciji za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskog života (CIC, kan. 631; CCEO, kan. 512; Konst., čl. 198).

§ 2. Neka se slavi u mjestu što ga je odredio prethodni kapitul, ili, iz opravdanih razloga, na drugom mjestu koje će morati odrediti generalni ministar uz pristanak svoga definatorija, saslušavši prethodno predsjednike konferencija i federacija (Konst., čl. 198).

100. - § 1. Provincija koja za vrijeme slavljenja redovitoga provincijskog kapitula ima afilirano stotinu svečano zavjetovane braće s aktivnim pravom glasa (100-149), izabire jednoga delegata za generalni kapitul, te po još jednoga na svakih daljnjih pedesetero braće (150-199, 200-249, itd.). Izbor zastupnikâ obavlja se glasovnicama na provincijskom kapitolu, no tako da se ne uračunavaju braća koja borave u vlastitoj provincijskoj kustodiji i oni koji su aktivnoga i pasivnoga glasa lišeni snagom Konstitucija, 78 § 1 (CIC, kan. 631, § 2, Konst., čl. 200 § 1).

§ 2. Osim toga, ako smatra prikladnim i nakon savjetovanja s predsjednicima konferencija i federacija, generalni ministar sa svojim definatorijem neka za generalni kapitul imenuje punopravno (*pleno iure*) do sedam redovničke braće svečanih zavjeta (Konst., čl. 200, § 1).

101 - § 1. Neka generalni ministar pravovremeno zamoli sve ministre i kustose da upravi Reda pošalju prijedloge o temama koje treba raspraviti na generalnom kapitolu; i pojedina braća

mogu predložiti teme (CIC, kan. 631, § 3; CCEO, kan. 512, § 2). Neka se odredi datum, nakon kojega se poslane teme neće više moći prihvatiti.

§ 2. Neka generalni ministar, uz pristanak svoga definitorija, odredi popis predmeta o kojima se na kapitulu treba raspravljati, i neka ga pošalje svim kapitularcima. Svaka pojedina tema treba biti predstavljena na prikladan način u za to određenom radnom predlošku (*instrumentum laboris*); neka se isti predložak pošalje bar dva mjeseca prije kapitula, tako da glasači mogu propisno pripremljeni doći na kapitul.

§ 3. Za vrijeme održavanja kapitula mogu se predsjedničkom vijeću izuzetno predložiti nove teme, koje su, pismeno, dobile pozitivno mišljenje jedne trećine sudionika.

102. - Prije prve sjednice kapitula neka generalni ministar sa svojim definitorijem prouči isprave vokala (*litterae testimoniales*), jer se njihovo pravo da sudjeluju na kapitulu mora provjeriti.

103. - Predsjedničko vijeće čine generalni ministar, koji mu predsjedava, generalni vikar i predsjednici konferencija ili federacija, ukoliko su oni i predsjednici cetusa.

104. - § 1. Za prethodno raspravljanje problema Reda sastavljene su sljedeće skupine (*cetusi*) glasača prema pripadnosti federacijama ili konferencijama: AFCOF (afrički cetus); CEF (cetus Srednje Europe); CFF (cetus Sjeverne Amerike, Velike Britanije, Irske i Australije); FALC (cetus Latinske Amerike); FAMC (azijski cetus); FEMO (cetus Istočne Europe); FIMP (međumeditranski cetus). Svaki cetus neka izabere tajnika.

§ 2. U slučaju da neki delegat provincije djeluje u konferenciji ili federaciji različitoj od njegove provincije afilijacije, ovaj sudjeluje u cetusu konferencije ili federacije u kojoj djeluje.

§ 3. Prema mišljenju predsjedničkog vijeća neke se teme mogu razmatrati u mješovitoj skupini.

§ 4. Promatrači i stručnjaci sudjeluju u cetusu u kojemu žive. Samo generalni ministar, njegov vikar i tajnik kapitula nisu obvezani upisati se u cetuse.

§ 5. Kapitulac u pojedinom činu (*per modum actus*) može sudjelovati na sjednici drugog cetusa, uz pristanak predsjednika vlastitoga i drugoga cetusa, ali bez prava glasa.

§ 6. Na predsjednike regionalnih cetusa spada vođenje i saslušanje vlastitog cetusa, potom prenošenje središnjoj komisiji zaključaka rasprava o pojedinim prijedlozima.

105. - Središnja komisija sastoji se od članova koje pojedini cetus izabere, a kapitul zatim potvrdi.

106. - Braća promatrači i stručnjaci u središnjoj komisiji i na plenarnim sjednicama imaju isključivo savjetodavni glas: oni, naime, na njima sudjeluju prema naznaci predsjedničkog vijeća. Na sjednicama pak cetusa, svaki cetus mora odrediti hoće li ili neće ovi moći govoriti i imati pravo glasa.

107. - Traži se natpolovična većina glasova prisutnih (iznad polovice) da se odustane od primjene nekog propisa Generalnih statuta o slavljenju generalnog kapitula, kao i da se ti propisi preinače ili usavrše, no uz uvjet da bar jedna trećina glasača pismeno to zatraži od predsjedničkog vijeća.

108. - Voditelji (*moderatori*), koje postavlja kapitul, naizmjenično vode plenarne sjednice; isti najavljuju vrijeme sjednica i predmete raspravljanja, brinu se da se izvješća, rasprave i glasovanja odvijaju sređeno, posavjetovavši se - ako smatraju potrebnim - s predsjedničkim vijećem i s drugim voditeljima, a u težim slučajevima traže također i glasovanje kapitula. Ako neki voditelj u vršenju svoje službe želi iznijeti svoje mišljenje, neka svoje mjesto ustupi drugom voditelju. Aktualni voditelj neka sudjeluje na sjednicama predsjedničkog vijeća kako bi bio obaviješten o tijeku rasprava.

109. - § 1. Na redovitom kapitolu neka se podnose i o njima raspravljaju, redom, sljedeća izvješća, koja kapitularci već posjeduju od početka kapitula:

- a) pripremljeno izvješće generalnoga ministra, koje će sadržavati izvješća što će mu ih generalni asistenti raznih područja Reda pribaviti na temelju izvješća provincijskih ministara i kustosa;
- b) izvješće generalnog prokuratora;
- c) izvješće generalnog delegata za formaciju;
- d) izvješće generalnog ekonoma;
- e) izvješće generalnog delegata za misijsko animiranje;
- f) izvješće generalnog postulatora;
- g) izvješće generalnog delegata za klarise;
- h) izvješće duhovnog asistenta za Franjevački svjetovni red;
- i) izvješće delegata međunarodnog asistenta za Vojsku Bezgrešne;
- j) izvješće generalnog delegata za pravdu, mir i cjelovitost stvorenoga;
- k) izvješće generalnog delegata za ekumenizam i međureligijski dijalog;
- l) izvješće generalnog delegata za komunikacije, uključivši i statistike Reda.

§ 2. Generalni ministar, uz pristanak svoga definatorija, kada to zahtijevaju posebne okolnosti ili zadaci Reda, može odrediti da se kapitolu podnesu i eventualna druga izvješća.

§ 3. Neka generalni ministar sa svojim definatorijem odluči koja izvješća treba čitati u cijelosti ili pak predstaviti sažetak, saslušavši prije toga predsjednike konferencija ili federacija Reda.

§ 4. Neka izvješća generalnih definitora različitih područja Reda budu na raspolaganju vokalima na kapitolu.

110. - § 1. Neka izvješća koja se podnose kapitolu iznose doista objektivne i potrebno obrazložene činjenice.

§ 2. Izvješća provincija i kustodija moraju objektivno prikazati život i rad braće prema Pravilu i Konstitucijama; moraju također izvijestiti o svemu što služi da se dobije stvarna slika stanja provincije ili kustodije.

§ 3. Svaki izvjestitelj neka bude spreman odgovarati na daljnja pitanja kapitularaca.

111. - § 1. Izbor vikara Reda, na prijedlog generalnoga ministra, kapitul obavlja glasovnicama. On postaje članom definatorija i ne može obavljati druge službe.

§ 2. Kapitul zatim glasovnicama, na prijedlog generalnoga ministra, bira i ostale generalne definitore, tj. definitore raznih područja Reda, i generalnog tajnika. Svaki cetus generalnom ministru predlaže jednoga ili više kandidata za svoga definitora.

§ 3. Novoizabrani kao definitori postaju punopravni kapitularci. Ako su ovi ministri ili kustosi, njihovo mjesto kao vokali kapitula preuzimaju odgovarajući vikari, uz neposredni poziv od strane predsjednika.

112. - Prokurator Reda biva imenovan po propisu Konstitucija, čl. 207. On sudjeluje na generalnom kapitolu kao promatrač.

113. - § 1. Generalnog ekonoma, na prijedlog generalnoga ministra, kapitul bira balotacijom (Konst., čl. 82, § 2 i 84, § 2). On sudjeluje na generalnom kapitolu kao promatrač.

§ 2. Na isti način bira se generalni egzaktor (Konst., čl. 82, § 2 i 84, § 2).

§ 3. Služba generalnog ekonoma i dužnost generalnog egzaktora nisu spojive (Konst., čl. 84, § 5).

114. - Troškovi slavljenja generalnoga kapitula neka među sudionicima budu raspoređeni na prijedlog generalnoga ministra i njegova definatorija.

3. Član: Provincijski kapitul

115. - § 1. Redoviti provincijski kapitul saziva generalni ministar bar tri mjeseca prije njegova slavljenja, osim ako neki teški razlog ne bi drugačije zahtijevao (Konst., čl. 209, § 1).

§ 2. Generalni ministar može redoviti provincijski kapitul sazvati prijevremeno ili ga odgoditi, ali ne preko šest mjeseci.

§ 3. U izuzetnim slučajevima i za dobro same provincije ili kustodije, generalni ministar, uz pristanak svojeg definatorija, može provincijski kapitul sazvati prije ili poslije razmaka od preko šest mjeseci.

116. - § 1. Na molbu provincijskoga ministra ili generalnog kustosa, uz pristanak odgovarajućih definatorija, generalni ministar može dopustiti, uz pristanak svoga definatorija te iz

opravdanih razloga, da sva svečano zavjetovana braća provincije ili generalne kustodije sudjeluju na provincijskom ili kustodijskom kapitolu (Konst. čl. 210, § 2).

§ 2. Provincijski statuti, iz opravdanih razloga, svoj svečano zavjetovanoj braći provincijske kustodije mogu podijeliti pravo da sudjeluju na kustodijskom kapitolu.

§ 3. Generalni definator kao vokal sudjeluje na provincijskim i kustodijskim kapitolima svoje konferencije ili federacije.

117. - § 1. Osim izborom *preko zastupnika*, provincijski ministar može se birati također i *izravnim glasovanjem* prisutnih ili pismeno, ako tako propišu provincijski statuti.

§ 2. U izboru izravnim glasovanjem aktivni glas imaju, prema propisu Konstitucija čl. 231., sva svečano zavjetovana braća, osim onih o kojima Konstitucije govore u čl. 78. § 1.

§ 3. Izborni sustavi izravnim glasovanjem:

a) *Izravnim izborom ili prisutnošću na kapitolu*

Neka se braća izbornici u određeni dan i sat skupe pod predsjedanjem generalnoga ministra ili njegova delegata, a izbor neka se izvrši prema propisu Konstitucija čl. 191 §§ 1-5 (CIC, kan. 164 sl.).

b) *Izravnim izborom preko pisama*

1) Generalni ministar, provincijski kustos i ostala braća izbornici neka svoj glas na glasovnici za izbor provincijskoga ministra pošalju preporučenim pismom, zatvoreno u dvostrukoj omotnici, ili neka ga izravno predaju komisiji. Komisija, koju čine trojica braće, a koju je provincijski ministar sa svojim definatorijem izabrao za prebrojavanje glasova pri izboru zastupnika, neka zatim od provincijskoga ministra preuzme sve neotvorene omotnice. Otvorivši vanjske omotnice, neka se izmiješaju unutarnje omotnice u kojima su glasovnice s glasovima: neka se ove otvore i neka se prebroji koliko su pojedini dobili glasova. Onome tko je dobio potrebnu većinu prema Konstitucijama čl. 191., neka se priopći izbor i od njega zatraži pristanak, koji mora dati unutar 24 sata. Neka se izbor ne objavljuje sve dok se ne dobije potvrda generalnoga ministra, prema propisu Konstitucija čl. 191 § 5. Novoizabrani ipak preuzima službu tek početkom treće sjednice provincijskog kapitula.

2) Ako nitko ne bude izabran, ako izabrani ne prihvaća izbor ili ako nije potvrđen od strane generalnoga ministra, prema provincijskim statutima: ili se glasovanje posredstvom pisama ponavlja, prema čl. 191 § 4 Konstitucija (sve do najviše pet glasovanja), ili samo jednom ili dva puta (sve do najviše tri glasovanja); ako se ne dođe do izbora, pravo izbora prelazi na provincijski kapitul, na kojemu se obavlja pet predviđenih glasovanja.

c) *Posredstvom pisama koja se otvaraju na kapitolu*

Neka generalni ministar, provincijski kustos i ostala braća izbornici, u vrijeme što ga je odredio provincijski ministar sa svojim definatorijem, pošalju na provincijsku kuriju svoj glas, zatvoren u dvostrukoj omotnici. Neka na plenarnoj sjednici provincijskog kapitula brojači glasova, koje je odredio isti kapitul, otvore vanjske omotnice, prebroje i izmiješaju unutarnje te zatim čitaju glasove kako su napisani. Brat koji je dobio zatraženu većinu glasova izabran je za provincijskoga ministra. Ako ovaj ne prihvaća izbor ili ne bude potvrđen od strane generalnoga

ministra, ili ako nitko ne postigne potrebnu većinu, neka se provincijski ministar izabere prema propisu Konstitucija i kanonskih odredaba.

§ 4. Prikladno je, prije eventualne potvrde, da se generalni ministar ili njegov delegat osobno porazgovori s izabranim.

118. - § 1. Kako bi se točno i pažljivo moglo pravovremeno pripremiti što je potrebno za kapitul, neka provincijski ministar što prije čitavoj provinciji priopći dan i mjesto slavljenja kapitula.

§ 2. Nakon što je zakazan redoviti kapitul, mora se pristupiti izboru zastupnikâ, u kojemu aktivni glas imaju sva svečano zavjetovana braća afileirana doživotno ili privremeno provinciji; od pasivnoga glasa isključeni su oni koji su već po službi kapitularci i oni navedeni u Konstitucijama, čl. 78, § 1.

§ 3. Provincijski ministar koji je za vrijeme četverogodišta napustio službu smatra se kao bivši provincijal s pravom sudjelovanja na redovitome provincijskom kapitolu koji neposredno slijedi, na izvanrednom kapitolu, ako se održi, i na sljedećemu redovitom provincijskom kapitolu. Isto vrijedi i za vikara koji je naslijedio provincijskoga ministra kojemu je prestala služba za vrijeme četverogodišta (Konst., čl. 218).

119. - Neka bar mjesec dana prije kapitula tajnik provincije objavi imena izabranih. Protiv izabranih ili protiv načina izbora dopušta se utok unutar petnaest dana po objavi liste vokala. Što se toga tiče, treba paziti na ovo: ako neki zastupnik ne prihvati izbor, ili ako se nakon prihvaćanja odreče - uvijek prema propisu Konstitucija čl. 195, § 2 - ukoliko se radi o izboru posredstvom pisma, budući da iz bilo kojeg razloga nedostaje izabrani zastupnik posredstvom pisma na bilo koji način, zastupnikom po redu postaje prvi koji nije izabran; ako se pak radi o izboru na samostanskom kapitolu, odmah nakon saznanja da se izabrani odriče, neka kapitul što prije pristupi novom izboru.

120. - Prije prve sjednice predsjednik, zajedno s provincijskim ministrom i tajnikom provincije, neka provjeri potvrde ili zapisnik o izboru zastupnika. Nakon toga neka tajnik provincije objavi popis glasača.

121. - Provincijski ministar sa svojim definitorijem neka svim kapitularcima i svoj svečano zavjetovanoj braći, bar mjesec dana prije kapitula, dostavi tekst izvješća, izuzevši povjerljivih obavijesti. U tom se slučaju u kapitulskoj dvorani čita sažetak izvješća, zajedno s povjerljivim predmetom.

122. - Izvješća, koja treba podnijeti provincijskom kapitolu, neka sadrže doista stvarne i pravilno obrazložene činjenice. Nakon što su izvješća saslušana, na kapitul spada odlučiti što treba objaviti ostaloj braći.

123. - Neka se provincijski ministar nakon izbora porazgovori sa svojim predšasnikom i s drugom braćom, kako bi, provjerivši vrline svakoga brata, imao pred očima one koje će predložiti popis za razne službe na sljedećim sjednicama.

124. - § 1. Provincijski ministar može za službu definitora predložiti prikladne kandidate: spada ipak na kapitul da glasovnicama naznačivši imena izabere definitore.

§ 2. Na prijedlog provincijskog ministra, između novoizabranih definitora balotacijom se izabiru vikar i provincijski tajnik. Ove se dvije službe mogu spojiti.

§ 3. Novoizabrani definatori i provincijski kustosi postaju punopravni kapitularci.

125. - § 1. Slavljenje provincijskog kapitula odvija se u dva dijela: prvi dio završava nakon četvrte sjednice, prema propisu *Pravilnika za slavljenje provincijskog kapitula*. Drugi dio neka se ne slavi prije tri tjedna od završetka četvrte sjednice.

§ 2. Neka provincijski kapituli, u drugom dijelu, izrade četverogodišnji plan.

§ 3. Neka četverogodišnji provincijski plan bude usklađen sa šestogodišnjim planom Reda.

126. - Neka kapitul, na prijedlog provincijskog ministra, balotacijom izabere predsjednike komisija, ili izvan kapitula provincijski ministar sa svojim definatorijem (Konst., čl. 219).

127. - § 1. Ako provincijski statuti drugačije ne određuju, neka provincijski ministar bar tri mjeseca prije slavljenja kapitula zatraži da sva svečano zavjetovana braća, koja žive u kustodiji i uživaju provincijska prava, pismeno predlože brata za službu kustosa.

§ 2. Istoj komisiji trojice braće, koju je provincijski ministar sa svojim definatorijem ustanovio za otvaranje omotnica i za prebrojavanje glasova za izbor zastupnika (Gen. stat. br. 135, c), provincijski ministar će predati sve zatvorene omotnice što su ih braća kustodije poslala preporučenim pismom. Neka se vanjske omotnice otvore i, kao i za izbor zastupnika, neka se glasovnice koje su unutra prebroje, pomiješaju i otvore te prebroji koliko je pojedini brat dobio glasova. Neka se sastavi zapisnik u dva primjerka i neka ga potpišu i ostala dva brata, da bi ga zatim predala provincijskom kapitolu.

§ 3. Glasovanje će se ograničiti na trojicu braće koja su dobila najviše glasova.

128. - § 1. Ako provincijski statuti predviđaju, provincijski ministar u provincijskim kustodijama saziva kapitul kojemu predsjedava sam provincijski ministar ili njegov delegat, osim ako je prisutan generalni ministar (Konst., čl. 210, § 1).

§ 2. Neka se slavi u dva dijela, prema propisu *Pravilnika za slavljenje provincijskog kapitula*.

§ 3. U drugom dijelu neka kustodijski kapituli izrade svoj četverogodišnji plan.

§ 4. Kustodijski četverogodišnji plan neka bude usklađen sa šestogodišnjim planom Reda.

129. - Da odluke što ih je izglasao kustodijski kapitul budu pravomoćne, mora ih potvrditi provincijski ministar uz pristanak svoga definatorija.

4. Član: Izbor zastupnika za provincijski kapitul

1) Sustav izbora samostanskih zastupnika

130 - § 1. U samostanima s bar četiri brata koja imaju aktivno pravo glasa, zastupnici se izabiru prema sljedećim omjerima između braće izbornika i zastupnika koje treba izabrati:

od 4 do 7 braće:	1 zastupnik;
od 8 do 14 braće:	2 zastupnika;
od 15 do 21 brata:	3 zastupnika;
od 22 do 30 braće:	4 zastupnika;
od 31 do 50 braće:	5 zastupnika;
od 51 do 100 braće:	6 zastupnika;
od 100 braće naviše:	7 zastupnika.

§ 2. Provincijski kapitul može ove omjere mijenjati, no ipak tako da se bit sheme sačuva i da ne bude više od jednog zastupnika na svaka četiri brata.

131 - Kada u nekom samostanu treba izabrati više zastupnika, spada na provincijskog ministra uz pristanak njegova definatorija odrediti način izbora, tako da:

- a) ili sva braća koja imaju aktivno pravo glasa zastupnike biraju jednog po jednog;
- b) ili se sva braća koja imaju aktivno pravo glasa rasporede prema silaznom redoslijedu svečanog zavjetovanja u toliko skupina koliko zastupnika treba izabrati; skupine pri dnu, ako je potrebno, mogu imati po jednog glasača više; braća neka zatim izaberu jednog zastupnika iz svoje skupine. Predsjednik pojedinih skupina je najstariji po zavjetovanju.

132. - § 1. Samostane s manje od četiri brata s pravom glasa provincijski ministar uz pristanak svoga definatorija raspoređuje na jedan od ovih načina:

- a) ili samostane spaja prema pokrajinama tako da u svakoj skupini budu bar četiri izbornika;
- b) ili svu braću raspoređuje u okomite skupine od četiri do sedam prema silaznom redoslijedu svečanog zavjetovanja, a izbor se vrši po skupinama.

§ 2. Na provincijskog ministra spada da uz pristanak svoga definatorija naznači samostan u kojemu se ima obaviti izbor, ili odredi da se izbori obave pismenim putem.

§ 3. Ako u provinciji postoji samo jedan samostan s manje od četiri brata s aktivnim pravom glasa, provincijski ministar uz pristanak svoga definatorija priključuje ih nekom drugom samostanu.

§ 4. Provincijski ministar glasuje u samostanu u kojemu stalno boravi.

133 - Braću koja borave izvan provincije, a prema Konstitucijama imaju u izborima aktivno i pasivno pravo glasa, neka provincijski ministar uz pristanak svoga definatorija rasporedi u skupine, koje će prema gore navedenom omjeru izabrati svoga zastupnika. Ako ih je manje od četiri, neka ih dodijeli jednom ili više samostana, ponajprije onima, ako postoje, koji imaju manje od četiri brata.

134 - Kada se izbor zastupnika obavlja glasovnicama, treba se pridržavati propisa općega i posebnog prava. Kada se izbor obavlja pismenim putem, dovoljna je relativna većina: ako je broj glasova jednak, izabran je onaj koji je stariji po zavjetovanju, a zatim po dobi.

2) Sustav izbora provincijskih zastupnika prema trodijelnoj listi

135. - Uvodne napomene

- a) Tri mjeseca prije početka provincijskog kapitula neka se objavi broj glasača što ga je već prethodni kapitul utvrdio prema potrebama provincije;
- b) izbor se obavlja preko pisama;
- c) komisija sastavljena od trojice braće, koju je imenovao provincijski ministar sa svojim defintorijem,
neka prebroji sve glasove i sastavi zapisnik izbora, te isti uruči provincijskom ministru.

136. - § 1. Neka se sastave tri jednolike liste ili skupine, rasporedivši prema redosljedu zavjetovanja braću provincije koja imaju aktivno i pasivno pravo glasa, tako da se dobiju tri skupine: jedna starije braće, jedna braće srednje dobi i jedna mlađe braće. Tko je već kapitulac po drugom pravu, nema pasivnog prava glasa; neka se stoga njegovo ime označi zvjezdicom, kako ne bi bio ponovno biran.

§ 2. Neka sva braća iz svoje skupine izaberu polovicu od određenog broja zastupnika, a drugu polovicu iz drugih dviju skupina. Glasovnica je nevaljana ako broj glasova prelazi polovicu, bilo u vlastitoj, bilo u drugim dvjema skupinama; naprotiv, nije potrebno da se postigne polovica. Glasovnica je jednako nevaljana ako izbornik nije u pojedinoj skupini naznačio bar jedan glas. Ako je netko (premda nevaljano) označio nekoga koji je već po pravu kapitulac, glasovnica ostaje valjana ukoliko nije premašen broj, bilo u vlastitoj, bilo u drugim dvjema skupinama.

§ 3. Iz svake je skupine izabrana jedna trećina zastupnika, koji su postigli najviše glasova.

137. - Zastupnici provincije mogu se birati jednom jedinom listom, na kojoj se nalaze sva braća koja imaju pasivan glas; isključeni su oni koji su već po službi glasači i oni koji su nabrojani u čl. 78, § 1 Konstitucija.

3) Sustav izbora i samostanskih i provincijskih zastupnika

138. - § 1. Nakon što je sazvan provincijski kapitul, neka se što prije pristupi izboru samostanskih zastupnika.

§ 2. U samostanima, u kojima su kao članovi obitelji bar četiri brata s aktivnim pravom glasa, vrijede ovi razmjeri između braće izbornika i zastupnika koje treba izabrati:

- od 4 do 12 braće: 1 zastupnik;
- od 13 braće pa navije: 2 zastupnika.

§ 3. U provincijama koje imaju više od 100 svečano zavjetovane braće, vrijede ovi razmjeri:

od 4 do 15 braće: 1 zastupnik;
od 16 braće pa naviše: 2 zastupnika.

§ 4. U samostanima u kojima treba izabrati dva zastupnika, ovi se biraju odvojeno između braće s pasivnim pravom glasa. U prvom i drugom glasovanju svakom je zastupniku potrebna apsolutna većina. U trećem i posljednjem glasovanju dostatna je relativna većina. Zapisnik o izboru neka potpišu sva braća izbornici.

§ 5. Samostane u kojima boravi manje od četvorice braće s pravom glasa neka provincijski ministar uz pristanak svoga definitorija tako spoji da ondje budu bar četiri izbornika.

§ 6. Braću koja borave izvan provincije i imaju pravo glasa neka provincijski ministar uz pristanak svoga definitorija ujedini u jednu skupinu, iz koje se izabiru zastupnici prema gore navedenom razmjeru. Ako ih je manje od četiri, neka ih pripoji jednom samostanu ili više njih, posebno onima, ako postoje, u kojima je manje od četiri brata.

§ 7. Provincijski ministar ima pravo glasovanja u samostanu u kojemu stalno boravi.

139. - Nakon što su tako izabrani zastupnici samostana, ostale zastupnike (tj. razliku između broja onih koje je odredio provincijski kapitul i onoga koji su već izabrani po samostanima) biraju svi koji imaju aktivno pravo glasa. Izbor se vrši pismenim putem iz jedinstvene liste, u koju su uvrštena braća s pravom pasivnog glasa, isključivši zastupnike samostana i one koji su vokali iz drugih naslova kao i one koji su nabrojani u čl. 78, § 1 Konstitucija. Izbor se može obaviti također iz trostruke liste, prema kriterijima iznesenim u br. 136. Generalnih statuta.

140. - Provincijski statuti mogu gornji sustav izmijeniti tako da se izbor zastupnika obavi bilo po skupinama samostana (ili po pokrajinama), bilo po skupinama provincije.

III. NASLOV

GENERALNI MINISTAR I NJEGOV DEFINITORIJ

141. - § 1. Ako se generalni ministar zajedno sa svojim vikarom udaljuje iz Rima, neka za svoga delegata postavi jednoga od definitora, koji će voditi poslove redovne uprave prema njegovim uputama (CIC, kan. 137; CCEO, kan. 988).

§ 2. Ako bi obojica bila spriječena u vršenju svoje službe, redovnu upravu Reda preuzima delegat - ako nije drugačije predviđeno.

142. - Ako bi iz bilo kojeg razloga služba generalnoga ministra i vikara bila upražnjena, najstariji definitor po zavjetovanju preuzima redovitu upravu Reda i saziva generalni kapitul, koji se mora slaviti ne prije od tri niti preko šest mjeseci od upražnjenog generalata.

143. - Dužnost je generalnoga ministra uz pristanak njegova definitorija da se pobrine za upravu generalne kustodije pa i provincije koja, zbog nedostatka braće ili iz drugih razloga, nije

više u stanju održavati samostalan život. Sve se te mjere moraju iznijeti na neposredno sljedećemu generalnom kapitulu.

144. - § 1. Svaki brat koji smatra da po savjesti ne može izvršiti neku odredbu provincijskoga ministra, može se obratiti na generalnoga ministra. Neka u tom slučaju brat jasno izloži svoje razloge i neka tome priloži izvorni prijepis odredbe provincijskoga ministra.

§ 2. Neka generalni ministar najprije sasluša provincijskoga ministra; zatim, čuvši mišljenje i generalnih definitora, neka na očinski način riješi slučaj.

IV. NASLOV

UREDI I SLUŽBE GENERALNE KURIJE

145. - Glavni uredi i službe Generalne kurije jesu: generalna prokuratura, generalno tajništvo, generalni ekonomat, generalna postulatura za procese svetaca, generalni delegat za misijsko animiranje Reda, generalni delegat za formaciju, generalna asistencija za redovnice klarise i pridružene družbe, generalna duhovna asistencija Franjevačkoga svjetovnog reda, međunarodna asistencija Vojske Bezgrešne (M.I.), generalni delegat za ekumenizam i međureligijski dijalog, generalni delegat za pravdu, mir i cjelovitost stvorenoga, te generalni delegat za komunikacije (Konst., čl. 189, § 1 i 208).

146. - Neka se uredi i službe ravnaju prema posebnim propisima što ih je izdao generalni ministar sa svojim definitorijskim, i neka vrše svoju djelatnost u izravnoj ovisnosti o generalnom ministru.

147. - Neka uredi i službe promiču odnose s komisijama provincijâ i kustodija i odgovarajućim uredima drugih redovničkih ustanova, posebno Franjevačke obitelji i onih nama srodnijima.

148. - § 1. Svaka provincija i kustodija trebaju imati arhiv, prema naznakama CIC, kan. 486, §§ 1-3.

§ 2. Neka se u provincijskom ili kustodijskom arhivu pohrani po jedan primjerak svakoga predmeta koji je vođen s Generalnom kurijom.

V. NASLOV

NAČIN RADA NA SJEDNICAMA DEFINITORIJA

149. - Neka ministar ili kustos na svakoj sjednici definatorija, prema dobro obrazloženom i definatorima pravovremeno dostavljenom dnevnom redu, podnese slobodnoj i bratskoj raspravi predmete koje treba obraditi. Definatorima je dopušteno da prethodno predlože pitanja o kojima treba raspravljati.

150. - § 1. Definitori neka svoje mišljenje iznesu prema savjesti i znanju, te odgovornim glasovanjem promiču dobro Reda i Crkve. U težim slučajevima mogu zatražiti primjeren vremenski rok kako bi stvar bolje proučili, ili zahtijevati da se neko pitanje riješi tajnim glasovanjem.

§ 2. U slučajevima u kojima ministar ili kustos treba pristanak ili savjet definatorija, sâm nema pravo glasa (CIC, kan. 127; CCEO, kan. 934). Ako pak ministar ili kustos i definatorij djeluju kolegijalno, tada i ministar odnosno kustos može glasovati (CIC, kan. 119).

§ 3. Ministar ili kustos može telefonski zatražiti savjet nekoga odsutnog člana kada postoji prava i stvarna teškoća da sazove zajedno sve koji na to imaju pravo, a postoji hitna potreba odlučivanja (CIC, kan. 127, § 1; CCEO, kan. 934, § 1).

§ 4. Ministar ili kustos može pismeno, telefonski ili bilo kojim sredstvom komuniciranja zatražiti mišljenje definatorâ, pogotovo ako u tome sudjeluje više njih zajedno, kada u težim slučajevima postoji prava i stvarna teškoća da ih sazove; isključeni su slučajevi u kojima se općim ili posebnim pravom zahtijeva tajno glasovanje.

151. - Tajnik neka sve upisuje u zapisnik. Neka se na svakoj sjednici definatorija pročita zapisnik prethodne sjednice, te, ako je sve vjerno zapisano, neka ga potpišu svi definatori.

152. - Neka se zakoni i odredbe vrhovne crkvene vlasti i Reda u vezi sa životom braće objave braći i u *Komentar*u Reda (Commentarium Ordinis), popraćeni nužnim tumačenjem.

VI. NASLOV

PROVINCijski MINISTAR I NJEGOV DEFINITORIJ

153. - § 1. Služba provincijskog ministra nespojiva je s ostalim službama, dužnostima i obvezama izvan Reda, ukoliko to nije usko povezano sa samom službom.

§ 2. Ako bi provincijski ministar i njegov vikar bili spriječeni u vršenju službe ili bi ova bila upražnjena, neka najstariji definator po zavjetovanju preuzme redovitu upravu i odmah o upražnjenju službe izvijesti generalnoga ministra, koji će sazvati kapitul (Konst., čl. 190, § 1).

154 - § 1. Neka provincijski ministar ili generalni kustos, koji bi morali proboraviti više od mjesec dana izvan granica svoje jurisdikcije, prethodno o tome obavijeste generalnoga ministra (CIC, kan. 629 i 1396).

§ 2. Propise o odsutnosti provincijskog kustosa i gvardijana neka odrede provincijski statuti (Konst., čl. 194 § 3).

VII. NASLOV

PROVINCijski MINISTAR I GWARDIJANI

155. - Neka provincijski ministar bar jednom godišnje sazove susret s gvardijanima, kako bi isti mogli proučiti probleme provincije i prikladno izmijeniti obavijesti i iskustva. Neka slično postupe generalni i provincijski kustos.

VIII. NASLOV

GENERALNI KUSTOS I NJEGOV DEFINITORIJ

156. - Izbor generalnoga kustosa i njegova definatorija mora potvrditi generalni ministar ili njegov delegat.

IX. NASLOV

KANONSKI POHOD

157. - § 1. Pri kanonskom pohodu zakonito određeni vizitatori, s eventualnim suradnicima, neka postupaju na bratski i pastoralni način, ponajvećma neka posvete brigu vjernosti redovničkom životu i bratskoj slozi, slijedeći naputke Direktorija za kanonski pohod (CIC, kan. 628, § 1).

§ 2. Svaka konferencija i federacija neka predloži generalnome ministru usuglašeni, provjereni i cjeloviti popis braće s kvalitetama prikladnima službi generalnih vizitatora (usp. *Direktorij za kanonski pohod*).

§ 3. Ako to naznače provincijski statuti, uz onaj predviđen za provincijskog ministra ili njegova delegata, provincijski kustos može obaviti redoviti kanonski pohod u vlastitoj kustodiji.

§ 4. Generalni ministar uz pristanak svoga definatorija može iz teških razloga zakazati izvanredan pohod bilo kojoj provinciji ili kustodiji.

§ 5. Generalni kanonski pohod treba obaviti u tijeku svakoga provincijskog mandata, najradije sredinom mandata.

§ 6. Godinu dana po isteku generalnoga kanonskog pohoda, poželjno je da generalni definator područja susretne ministra ili kustosa i njihov definatorij, radi provjere o izvršenju preporuka izraženih u završnom izvješću.

158. - § 1. Redovitom kanonskom pohodu podložna su braća, kuće i sveta mjesta (CIC, kan. 628, § 1; CCEO, kan. 420, § 2).

§ 2. Za vrijeme pohoda neka vizitatori ponizno i ljubazno saslušaju i nastoje upoznati braću, te neka ih potaknu na veću vjernost evanđeoskom životu, na koji su se obvezali redovničkim zavjetovanjem. Osim toga, neka braći i zajednici pomognu da pažljivo ispituju svoj život i svoja djela. Posebno neka razmotre kako se u zajednici odvija molitveni i bratski život, kao i učestalost slavljenja samostanskih kapitula. Sa svom strpljivošću i poniznošću neka opomenu one koji su nemarni ili ne izvršavaju dužnosti.

§ 3. Vizitatori neka provjere je li braća pružaju svjedočanstvo siromaštva i neka naredbe da se ukloni ono što je suvišno i što u samostanima nije u skladu s našim siromaštvom.

159. - Neka braća iskazuju povjerenje vizitatoru, kojemu su, ako su zakonito upitani, dužni pod pravnom i moralnom obvezom odgovoriti prema istini u ljubavi; nikome zato nije dopušteno

ni na kakav način braću odvratiti od te dužnosti, ili na drugi način omesti ciljeve pohoda (CIC. kan. 628, § 3; 220, 1399).

160. - § 1. Neka vizitatori po zaključenju pohoda sazovu braću te im dadnu bratske savjete, preporuke ili naredbe o onom što je, za sve veći napredak života i apostolskog djelovanja, potrebno činiti, izostaviti ili ispraviti.

§ 2. Neka se u samostanski zapisnik unese izjava o obavljenom pohodu i odredba o onim stvarima koje braća moraju opsluživati i koje treba priopćiti zajednici.

§ 3. U izvješću što ga treba podnijeti na redovitom provincijskom kapitolu, neka vizitatori navedu svoje vrednovanje života i djelatnosti braće, te ako postoje, neka naznače pozitivne i ohrabrujuće vidove kao i duhovne i materijalne nedostatke.

161. - Za vrijeme pohoda ministar ili kustos vizitatoru moraju dati sve potrebne informacije o životu i djelatnosti braće provincije ili kustodije.

162. - Provincijski ministar i provincijski kustos, na kraju svojih odgovarajućih kanonskih pohoda, neka na provincijskom kapitolu predstave svoje izvješće o stanju kustodije (Generalni statuti, br. 5, § 1).

X. NASLOV

BRATSKA SURADNJA MEĐU PROVINCIJAMA I KUSTODIJAMA

163. - U našem Redu sva braća, samostani, provincije i kustodije dionici su jednoga jedinog bratstva. Da bi se što više omogućio bratski život i napredak toga našeg bratstva, generalni ministar, kao animator čitavoga Reda, zajedno sa svojim definitrijem i ostalim dužnosnicima središnje uprave, neka potpomaže veze, promiče jedinstvo, čuva zdrave predaje Reda i olakša širu i kritičku franjevačku viziju naše prisutnosti u svijetu.

164. - § 1. Budući da je suradnja sve nužnija za život Reda, neka provincije i kustodije na najširi mogući način surađuju:

- a) na svim razinama formacije, od promicanja zvanja i početne formacije pa sve do trajne formacije (duhovne vježbe, tjedni tečajevi duhovnosti...);
- b) u međurazmjeni redovnika, kao i u ekonomskim zalihama za apostolske i misijske djelatnosti;
- c) u brizi za stariju braću.

§ 2. Suradnja među provincijama i kustodijama neka se posebno promiče na razini konferencija i federacija Reda (Konst., čl. 31, § 2 i 223).

165. - Kad se uspostavlja nova provincija ili nova generalna kustodija, sva braća koja u to vrijeme djeluju na njezinu području, a dolaze iz neke druge provincije ili kustodije, samim time (*ipso facto*) bivaju učlanjena u novu provinciju ili generalnu kustodiju, osim ako prije saziva kapitula nove provincije ili generalne kustodije ne potvrde pripadnost matičnoj provinciji ili kustodiji (Konst., čl. 29, § 2).

166. - Premještaj braće iz neke generalne kustodije u samostane izvan kustodije dopušten je samo uz pristanak generalnoga ministra.

XI. NASLOV

GVARDIJAN I SAMOSTANSKI KAPITUL

167. - § 1. U redovnoj upravi samostana gvardijanu pomaže samostanski kapitul, koji predstavlja njegovo vijeće, u slučajevima koji su naznačeni izrazima: *gvardijan uz pristanak* ili *prema savjetu samostanskog kapitula* ili *saslušavši kapitul* (Konst., čl. 58, § 3 i 229, § 2).

§ 2. U ovim slučajevima, što se tiče broja glasača, treba se pridržavati propisa koje određuju Konstitucije (Konst., čl. 187, § 2) i Generalni statuti o raznim načinima rada (Gen. Stat., br. 18 i sl.).

168. - § 1. Samostanski kapitul zorno raspravlja samo o onim predmetima koji su izričito povjereni njegovoj vlasti, a naznačeni ovim obrascima: *spada na kapitul*, *neka kapitul odredi*, i slično.

§ 2. Kada se radi o gore spomenutim predmetima, za valjanost odluke potrebna je dvotrećinska prisutnost vokala (Konst., čl. 187, § 1).

169. - § 1. Vokali samostanskog kapitula jesu: sâm predsjedatelj i pojedina braća svečanih zavjeta, koju je ministar ili kustos službeno smjestio u dotični samostan (Konst., čl. 228, § 1; Gen. Stat., br. 77).

§ 2. Vokale koji trebaju izabrati zastupnike za provincijski kapitul prema ovim Statutima (br. 130; 131; 132, § 1; 138, §§ 1-5) neka odredi provincijski ministar s pristankom svog definitorija.

170. - U samostanima u kojima se privremeno i izuzetno nalaze samo dva brata obitelji, kada se mora raspravljati o predmetima koji zahtijevaju pravni čin, neka se postupi prema propisu Konstitucija čl. 89, unoseći mišljenje obojice braće u određenu knjigu, kako se postupa i na samostanskom kapitolu.

171. - Neka samostanski kapitul izabere svoga tajnika, a njegova će dužnost biti da sve čine vjerno upiše u određenu knjigu i da to pročita na sljedećem kapitolu, tako da svi prije potpisivanja mogu utvrditi vjerodostojnost zapisnika.

172. - Samostanski kapitul neka povjeri jednom članu bratstva zadaću samostanskoga kroničara.

173. - Gvardijan mora izvršiti odluke koje su zorno donesene. Kada pak gvardijan mora tražiti pristanak ili savjet kapitula, neka se pridržava propisa Konstitucija, čl. 185, § 1. Neka se gvardijan pobrine da se izvrše i druge odluke, koje su donesene bratskim dogovorom.

174. - U slučaju kada, prema prosudbi provincijskog ministra s njegovim definitorijem i nakon saslušanja samostanske braće, biva utvrđeno da je gvardijan zbog nemara izvršio ili zanemario čine koji su izazvali tešku štetu drugima, bilo da se radi o fizičkim bilo o pravnim osobama (šteta može biti fizička, moralna, duhovna ili baštinska), ovaj može biti uklonjen iz

svoje službe. U tom slučaju potrebna je potvrda od strane generalnog ministra s njegovim definatorijem (Kons., čl. 196, § 4).

XII. NASLOV

SAMOSTANI IZRAVNO PODLOŽNI GENERALNOM MINISTRU

175. - § 1. U gradu Rimu, ili i drugdje, mogu postojati generalni samostani, tj. izravno podložni jurisdikciji generalnoga ministra. Postojanje takvih samostana u Rimu opravdavaju pojedine zasebne svrhe, a te su sljedeće: središnja uprava Reda sa svojim uredima, akademska izobrazba, početna i trajna formacija, ili izvjesni oblik generalnog apostolata Reda; njihovo postojanje izvan Rima može se opravdati samo posebnim i teškim okolnostima, zbog kojih neki samostan stvarno ne može ovisiti ni o jednoj provinciji ili kustodiji (Konst., čl. 34, § 1).

§ 2. Život u tim generalnim samostanima uređen je posebnim statutom koji je odobrio generalni ministar sa svojim definatorijem.

176. - Izbor gvardijana u spomenutim samostanima vrši se prema propisu Konstitucija čl. 230., no ipak uz prethodno bratsko savjetovanje braće tog samostana.

177. - Braća koja pripadaju definatoriju Reda bivaju dodijeljeni dotičnim samostanima kanonskim izborom; svi ostali obedijencijskim pismom generalnoga ministra, prema čl. 231, § 4 Konstitucija.

178. - Neka generalni ministar, prigodom premještanja nekog brata iz jedne provincije ili kustodije u samostan pod svojom neposrednom jurisdikcijom, saslušavši odgovarajućeg ministra ili kustosa, u obedijencijskom pismu neka naznači službu koju će brat vršiti u rečenoj generalnoj kući, njezino trajanje i druge potrebne pojedinosti, određene od strane generalnoga ministra.

179. - Tijekom boravka brata u generalnom samostanu, redovnička kuća neka u skladu s našim životom providi o njegovim opravdanim potrebama.

180. - Brat obnaša samostanska prava u samostanu gdje ga je generalni ministar smjestio kao člana; provincijska pak prava vrši u svojoj provinciji ili kustodiji.

181. - § 1. Neka svaki samostan ima vlastitu ekonomsku upravu, koju prema propisu prava vode njegovi dužnosnici. Neka se svake godine generalnom definatoriju podnese izvješće o ekonomskom poslovanju.

§ 2. Neka generalni ekonom dva puta godišnje pregleda ekonomske knjige generalnih samostanâ. Tom prigodom, već prema slučaju, neka providi potrebama kuće ili također preuzme suvišne prihode.

182. - Samostan sv. Petra, poznat i kao Kolegij penitencijara Vatikanske bazilike, juridički se ravna prema odredbama koje je proglasila Sveta Stolica (usp. apostolsko pismo *Miserator Dominus*, 1774.; *Circa i Penitenzieri Vaticani*, 1979; *Norme che regolano i Collegi Apostolici dei Padri Penitenzieri*, 1993). Neka se stoga u posebnim statutima, koje mora odobriti generalni ministar sa svojim definatorijem, propisi generalnih statuta usklade s onima koje je proglasila Apostolska Stolica.

